

ఓడిబుద్దరు. వారిజళ పరుద్దని, ఏరువిన
అఱు కేళింగిదరు, ఏరు వెనొ తుంటాట
మాడిద్దనే, అదక్క వారిజ శైల్య ఇరసేకు
అంత భువిష అదక్క తలేకించిశేల్చి ఇద్దరు.
అదరే మాదువిన కూగాట కేళి ఏనాయో
అంత మనేయవర్ణు ఇత్త ఒడి బందిద్దరు.
వారిజ కేళగె బిద్దిరువుదు, మాదువిన
రౌద్రవాతార, ఏరువిన కిరుబొట, వేద,
భామన అఱు నోడి జగదీశరు ఏనాయ్యిష్ట
ఇవరిగే అంత అందుశాంత ఏరువినక్క
బందు, కిరుబొద్దు అవన్ను ఎత్తికొల్చలు
హేదరు. అవన క్షేమీలే, కాలుగళ మేలే
బోటేగళన్న నోడి బిట్టిదరు.

‘పనో ఇదు, మగిన మైమేలేల్లా బొబ్బి,
బరె హాక్కంగైతే, పనాయతల్లు’ గాబరియింద
కేళిదరు.

‘పనణ్ణి యోల్లి, ఈ రాకశిగే మగన్న
కంటే ఆగాకిల్ల. సుట్టు సాయంచి బిట్టేకు
అంత మాడోళి, మశ్కలు తెప్పు మాడ్చె నావు
మాడ్రివా, ఇవ్విగేను బిటు అణ్ణి, ఇంగి
సుట్టుప్పే, వనంత ఏల్లి’ ఎందు హసే హసే
జెబ్బికోండ.

ಕೆಳಗೆ ಬಿದ್ದು ಬೀಳಿಕ್ಕಾಡುತ್ತಿದ್ದ ವಾರಿಜಳನ್ನು ಶಾಂಥವಿ ಎತ್ತಿ ಕೂರಿಸಿ ನೀರು ಕುಡಿಸಿ, ‘ಯಾಂಕಿಗೆ ಏರುಗೆ ಬರೆ ಹಾಡಿದ್ದೀರೂ ವಾರೆ, ಅಂತದೇನು ಮಾಡು ಅವು. ಇರೊ ಬಿಬ್ಬ ವ್ಯಧನ್ನಾ ಅಂಗ್ಲಾಕ್ ಗೀಲೋಳಾಕ್ತಿಯಾ. ನೋಡು ಎಪ್ಪು ಅಳ್ಳಾ ಇದ್ದಾನೆ, ಎನು ಮಾಡು ಅವು’ ಎಂದು ಮಲ್ಲಿಗೆ ಕೇಳಿದಳು. ಅದಕ್ಕೆ ವಾರಿಜ ಸುಮನ್ನೆ ಅತಿಳಪೆ.

ಅಪ್ಪರಲ್ಲಿ ಮೇನಕ ಮನೆಗೆ ಒಡಿ ಹೋಗಿ ಸುಟ್ಟಿ
ಗಾಯಕ್ಕೆ ಹಚ್ಚವ ಪ್ರೇಪಣ ತಂದು ವಿರೂಲನ
ಕೈಗೆ ಕಾಲಿಗೆ ಹಚ್ಚತ್ತಾ, ನೋವಿನಿಂದ ಅವನು
ಕೊಗುವಾಗ ಅವಶ್ಯ ಅಳತ್ತತ್ತೇ, ‘ಚೆಕ್ಕಮು
ಯಾಕಿಗೆ ಬರೆ ಹಾಕಿದಿ, ನಮ್ಮ ವಿರೂ ಏನ್ನಾಡ್ದ,
ಚೆಕ್ಕಮು’ ಎಂದು ಕೇಳಿದಳು. ಆಗ್ನಿ ವಾರಿಜ
ಬಾಯಿ ಬಿಡಲಿಲ್.

ವೀರವನ್ನು ಮೆಲ್ಲು ನೇಡಿಕೊಂಡು ಮೇನಕ
ಹೋಗೆ ಬಂದಳು. ಅವರಿಂದಯೇ ಒಬ್ಬುಭಾಗಿ
ಎಲ್ಲರೂ ಹೋಗೆ ಬಂದರು. ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಬೆಂದಿದ್ದ
ಭಾವುಷಳ ಬಟ್ಟೆ ಹರಿದ್ದ ಹೂ, ಅಲ್ಲೇ ಬೆಂದಿದ್ದ
ಉಳಿಗಳು ವೀರುವಿನ ಹಕ್ಕಿಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನು ಉಳಿದ್ದ
ಸ್ಕ್ರಿಕ್ತರೂ, ಎಲ್ಲಾ ಕಥೆಯನ್ನು ಹೇಳಿತ್ತು. ವೀರು ಇನ್ನೂ
ಬದಲಾಗಿಲ್ಲ, ಅವನಿಗೆ ಹುಡುಗಿ ಬಟ್ಟೆ ಹಾಕುವ
ವ್ಯಾಮೋಹ ಕಡೆಯೇ ಆಗಿಯೇ ಇಲ್ಲ. ಇಷ್ಟೇಲ್ಲಾ
ರಾದ್ದಾರ್ತಕ್ಕೆ ವೀರಾನೇ ಪ್ರಮುಖ ಕಾರಣ ಅಂತ
ಗೊತ್ತಾಗಿ ಹೋಯ್ತು. ಆದರೆ ಜಗದೀಶರು
ವನನ್ನು ಹೇಳಿದೆ ಸುಮೃದ್ಧಿಸಿಕ್ಕುರು. ವನಂತ
ಹೇಳುವದು. ಅಮೃತಾಗಿ ವಾರಿಜ ಮಾಡಿದ್ದು
ಸರಿಯೆನ್ನೇ, ವೀರು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇರುತ್ತಾರು
ಮಹಾಪರಾಧವೇ, ಅದು ವಾರಿಜಳ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ
ಅಪ್ಪೇ ಇರಬಹುದು, ಆದರೆ ಅಮೃತಾದ್ದು
ಕ್ಷಾರತ್ವದಿಂದ ಮಗನನ್ನು ದಂಡಿಸಬೇಕೇ? ಈ
ಮನೆ ಒಡೆಯೋಕೂ ವೀರು ವಿವರಿಸಬೇಕೇ?

ಪ್ರಮುಖ ಕಾರಣವಾಯು. ಈಗ ಬೇರೆ ಬಂದಲ್ಲು
ತಪ್ಪಲೀಲ್ಲವಾ ಈ ವನವಾಸಿ? ಬಿಕ್ಕಿಸ್ತಿತ್ತದ್ದು
ವೀರಾನ ನೇಡಿದರು. ಶ್ರೀತಿ, ವಾತ್ಯಲ್ಲಿ ಲುಳ್ಳ
ಬಂತು. ಮೇನಕ್ಕೆ ಒಂದು ಇದ್ದವನನ್ನು ತಮ್ಮ ಬಳಿ
ಎಷ್ಟುದುಕೊಂಡು ತೋಡೆ ಮೇಲೆ ಕೂರಿಸಿಕೊಂಡ
ಕಣ್ಣೀರು ಬರೆಹಿ. ಅವನ ಕನ್ನೆಗೆ ಮುತ್ತಿಕ್ಕಿಂತಿರು
ಯಾಕೇರಿ ಕಂದೂ, ಇಂಗ್ಲಾ ಮಾಡಿ ಅವನ್ನು
ನೋಯಿಸ್ತಿ, ನೆನೂ ಹೆಚ್ಚಿ ತಿನ್ನುತ್ತಿ. ಯಾಕ
ಮಗಾ ಇಂಗ್ಲೊ ಮಾಡಿಯಾ, ಇನ್ನುಮೂಲೆ ಇಂಗ್ಲಾ
ಮಾಡೇಡೂ ಕಣ್ಣ ಮಗಾ...” ಎಂದರು.

ದೊಡ್ಡಪ್ಪನ್ನ ಮಾತಿಗೆ ಯಾವ ಉತ್ತರವು
ಕೊಡುದೆ ಅಳುವದರಲ್ಲಿಯೇ ಮುಳ್ಳಗಿಹೋದ.

ଇତ୍ତ ଅପାଗୀ ମନେଯିଲ୍ଲ ଏଇରୁନ ନଦତେ
ଅବନିଗେ ତାନୁ କୋଣ୍ଡକୁ କୁର ଶିଖି, ଅଦକୁ
ମାଦୁ ମୁଖ୍ୟମୁଦୁ ଅମ୍ବୁ ଜୋରାଗୀ କେନ୍ଦେଗୀ
ହୋଦେବ୍ଦୁ ଏଲୁଚା ଅବଳନ୍ତୁ ଅପାରାଦି
ଗାହିଗେଲାଇତୁ. ଅଦନ୍ତୁ ନେନେକେଳାଇଦୁ
ନେନେକେଳାଇଦୁ ଅଳ୍ପକ୍ଷିଦ୍ଵାରା. ଅଳ୍ପ ଲାଞ୍ଛି

ବୁଲ୍ଲିତ୍ତିତ୍ତୁ. ଅପଳ ଅଳ୍ପ ନୋଇ ଶାଂଖପାକିକର ଛିକେଠାଂଦୁ ବିଦୁତ. ଅପଳ ମନସ୍ତୁ ମୁଦମାଯିତୁ. ଶୈଶଦିନଦ ଅପଳ ହେତ୍ତିର ସିଦ୍ଧି, ଅପଳନ୍ତୁ ତଣୁ ଭୁଜକ୍ଷେତ୍ରଗିରିକେଳିଥିଲୁ ଅପଳ ବେଳୁ ସପରିତ୍ରା ଅନୁକଂପ ତୁଳିଦିଲୁ ଦୃଶ୍ୟିତ୍ତିଲା, ‘ପାରୀ, ଯାକେ ଜିଥ ଚିକ୍କ ଏପରିବନ୍ତ ଅମ୍ବେଳିଦୁ ଦୋଢ଼ିଦୁ ମାତ୍ରିଯୋ, ମୁଗାନୁ ହୀଣିଶ୍ଵରିଯୀଯୋ ନିମ୍ନ ନୋଇଦୁ କୋଣୀଯୋ, ମାଦାଗାନ୍ତ ବେଳ୍ପୁ ମାତ୍ରିଯୋ. ମକ୍ଷ ଏକିକୋତାରେ, ବିଷ୍ଣୁ ବିଦେ ଅବ୍ଦା, ଅବନିନ୍ଦ୍ର ଚିକ୍କବ୍ରତୀ, ମୁନିଦୁ ଦୋଢ଼ିବାର ମେଲେ କଲିଲୋତାନେ. ଜନ୍ମଦୂର୍ମୁଖ ମୁଖ୍ୟଧୂ ବିଦୁ. ଏହେଣୁ ତଙ୍ଗ, ନିମ୍ନ ଅତ୍ରିଦୂର୍ମୁଖ ପାତୁ’ ଏବଂଦୁ ଅପଳନ୍ତୁ ଏଇଶଲୁ ନୋଇଦେଖିଲୁ ତଣୁ ଅଳ୍ପ କିମ୍ବେ ମାତ୍ରିକେଳ୍ପିଦ ପାରିଜ ପିନୋଦିଲୁ ହେଲେତ୍ତିଥିଲକୁ. ଅପଳନ୍ତୁ ତହେଦ ଶାଂଖଚିନ୍ତା ‘ପାରୀ, ନିମ୍ନରେ ଏଇଶାମ ବୁଝାଦୁ ମୁଖ୍ୟରୁ ଏହା ପୋରିଛେ ପୋଗ୍ପ୍ରେ, ନାହିଁ ପୋଗ୍ନାନ ନାହିଁ, ଏହେଣୁ’ ଏବଂଦୁ ବିଲବନକାରି ଅପଲନ୍ତୁ ପିଲିଦିଲୁ.

‘ನಡೆ ಆಚೆಗೆ ಹೋಗನಾ, ಮತ್ತಕ್ಕಳನ್ನು ಹೇದರಿಕೊಂಡಿವೆ, ಮೊದ್ದು ಮಗನ್ನ ಸಮಾಧಾನನ್ನು ಅಂಗಾದ್ಯೈ ಮಾಡುಗಾಗೆ ಸಿಟ್ಟು ಕಡೆ ಆಗುತ್ತೇನೋ ವಿಳು ಮ್ಯಾಕೆ ಎಂದು ಬಲವಂತವಾಗಿ ವಾರಿಜಾನ್ನನ್ನು ಹೇರಗೆ ಕರೆದೊಯ್ಲಾ. ಅಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ರೂಗಂಭಿರವಾಗಿ ಕುಶಿತ್ತದ್ದನ್ನು ನೋಡಿದ ಶಾಂತಘಟಿ ಯಾವಾಗಲೂ ಗಲ ಗಲ ಅಂತ ಕುಸ್ತಿಂಡು ಇರುತ್ತಿದ್ದ ಮತ್ತಕ್ಕಳು ಕೂಡಾ ಪಾಪ ಪೆಚ್ಚಾಗ್ಗೆ ಬಿಟ್ಟಿವೆ. ಮತ್ತಕ್ಕಳು ವಾರಿಜಳತ್ತು ನೋಡಲೂ ಅಂಜವಂತೆ ಹೇದರಿಕೊಂಡಿವೆ. ಅಂಗಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ವರ್ನಾನ ತಾಂಡವವಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಶಾಂತಘಟಿ ಮತ್ತು ವಾರಿಜ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬರುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಭಯದಿಂದಲೇ ಮತ್ತಕ್ಕು ನೋಡಿದರು ಮಾಡುವಿನ ಮುಖ ಹೋಪದಿಂದ ಉರಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಜಗದೀಶರು ಮುಂದೆನು ಅಂತ ಯೋಜಿಸುತ್ತಾ

ಕುಳಿದ್ದರು. ಯಾರೂ ಮಾತನಾಡದೆ
 ಪೌನಾದಿ ವಾರಿಜಳನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು
 ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಶಾಂಭವಿಯನ್ನೇ ನೋಡಿದರು.
 ವಾರಿಜಳನ್ನು ಒಂದು ಕುಚೆಯ ಮೇಲೆ ಕುಶ್ಯಿಸಿ
 ತಾನೂ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಳು.

ಜಗದೀಶರು ತಾವೇ ಮೌನ ಮುರಿಯಲು
ನಿಧರಿಸಿ, ‘ವಾರಿಚ, ನೀನು ಯಾಕೆ
ಹಿಂಗಾಡಿಯವು, ಮಗಿನಾ ಕ್ಯೆ ಕಾಲು ಇಂಗೆ
ಸುಟ್ಟುಕೊಂಡುವು, ನೋಡು ವಿರು ಹೆಗೆ
ಹೆಡ್ರಿಕೊಂಡ್ಯೈ, ಮತ್ತು ಇಂಗ್ಲಾ ಅಡ್ಡೊಂಡು
ಬೇಳೆಕವ್ವ, ಅದ್ವಾವ ತೆಪ್ಪ ಅಂತ ಇಂಗ್ಲು
ಅಡ್ಡಿಯಾ? ನಿಗಿಷ್ಠಿ ಇಲ್ಲ ಅಂದೆ ಅವ್ವಿಗೆ ಅಂಗ್ಲು
ಮಾಡ್ದೇಡ ಅಂತ ಯೋಳಿದ್ದರು. ಅವ್ವಿಗೆ ನಾನು
ಯೋಜ್ಞಿನಿ ಬಿಡು. ಅಂಗ್ಲು ಅಡ್ಡಾರದು ಅಂತ
ವ್ಯಾನಿ ನಾನು, ನೀನು ಮಾತ್ರ ಇಂಗ್ಲು ಮಗಿನಿ
ಹಿಂಸೆ ಹೊಡ್ಡೆಡವು, ನಷ್ಟೆ ಲಿ ನೋಡಾಕೆ ಆಗಾಕೆಲ್ಲ
ಕಣವು. ಕತ್ತಿ ಕೆತ್ತುಂದಂಗೆ ಅಗ್ನಿತೆ ಎಂದು
ಕಣ್ಟುಂಬಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಹೇಳಿದರು.

ಅಳ್ಳಣ ಕಟ್ಟಿರು ಮಾದುವನ್ನು ವಿಚಿಲಿತವನ್ನಾಗಿ
ಮಾಡಿ, ‘ಅಳ್ಳಣ, ನೀನು ಕಟ್ಟಿರಾತ್ಮಿಯಾ...
ಅವಳ ಬುದ್ಧಿ ನಿಂಗೆ ಗೊತ್ತಲ್ಲ. ಅವಳ ಹೇಳ್ಳಿಗೆ
ಎಲ್ಲಾ ನಡಿಯೇಕು, ಆ ವ್ಯಾಧನ್ಯಂತೂ ಏಟು
ಪಿರುತ್ತಿ ಮಾಡುತ್ತಾಳೆ ಅಥೇ ಇಂದೆ ಕೊಡುತ್ತಾಳೆ.
ಇವುಗಾದ್ಯ ಗೊತ್ತುಗ್ಗಾದಾರ್... ಅವು ಏಳಾಗಂ
ಕೇಳಾಕಾಗಾತ್ತಲ್ಲಾ... ಅವು ಅಂಗೇ ಆಡುವೆ ಇವು
ಇಂಗೆ ಆಡುವೆನೆ, ನನಗಂತೂ ಸಾಕಾಗೊಗೈತೆ,
ಆಡ್ಯಾವತ್ತು ಈ ಮನ್ಯಾಗೆ ನೆವ್ವಿ ಕಾಣ್ಣೆನೊ’
ಎಂದು ತೀವ್ರ ಬೇಸರದಲ್ಲಿ ನುಡಿದ.

ଶାଂଭବ, 'ହୋଣ୍ଡ ବୁଦୁ ମାଦା,
ଅପିଗାନ୍ଧ ସଂଖେସାନ ମୁଖିନା
ହେତେଯୋକେ ଏରୁ ତୁମବାନେ ତୁମଙ୍କ ଆଗୋନେ.
ଅପ୍ରତିକ୍ରିଯା ମାତ୍ରା କେଇଲ୍ଲାଦ୍ଵାରା, ଅପ୍ରତିକ୍ରିଯା କେଇଲ୍ଲା ଇହୁ
ଅପ୍ରତିକ୍ରିଯା ତାନେ ଏନ୍ତାରୁକେ, ଇନ୍ଦ୍ରିୟାନେ
କାରଣ. ଅପିନ୍ଦ୍ରିୟ ପଣ୍ଡିତଙ୍କାନା? ଯାବାବାଗ୍ନି
ଅଶ୍ଵଠିର ଜୀତେ ଶେଖାଂଦୁ ଅପ୍ରତିକ୍ରିଯା ଇରାକେ
ହୋଇଯାନେ, ଅଧିକ୍ଷେତ୍ର ପାରେ ଅଳ୍ପ ଆଜ୍ଞାନ୍ଦୟ,
ଅପ୍ରତିକ୍ରିଯା ସମ୍ପାଦନ୍ତ ଲାଭ ସରହୋଇଯାଦୁ. ତାଙ୍କ
ଏଲ୍ଲା ମୁଖ୍ୟମୁକ୍ତି ବୁଦ୍ଧି, ଏରୁଗେ ନାନୁ ବୁଦ୍ଧି
ଯୋଇଲ୍ଲାନି. ଏ, ନିବ୍ରତ ମାଦମନ କଶୋଂଦୁ
ହେତେଗି, ମହୁକୁ ବ୍ୟାରେ ଗାବରି ଆପରେ.
ଅପ୍ରତିକ୍ରିଯା ମୁଧାରିଲି, ଏରୁନା ଆପ୍ରତିକ୍ରିଯା
ତେଲୋସାରି ଫଳା...’ ଏଠିକୁ କେଇଲ୍ଲାଦରୁ.

ಆಗ ಮಾಡು 'ಬ್ಯಾಡಾ ಅತ್ತೆ, ಅಲ್ಲಿ ಎಂಗಾಯನ್ನು
ಅಂತ ಕೇಳುದ್ದೆ ಯೆನು ಪಿಳಾದು? ನೊಡನ್ನ...
ಮೆನಕ ಜೀವಿ ಅಳ್ಳಿದಾಳ್ಳಿ. ವಾಸಿ ಆಗ್ಗೆದು.
ಅಗಿದೆ ವೇದಾತು' ಎಂದು ಹೇಳಿ ಮೇಲೆದ್ದ.

‘నడెయిణ్ణ, కొబ్బరి మండిగాదల్ని
వేగాగ్రనా’ అందాగ జగదిలరు తమ్మన్న
అంటికొండు కులిత్తు ఏరువన్న ఎచ్చిసి,
‘పోగు, వళిజుఱిగిమంకష్ట, వేగ్రవ్వ ఆచ్చొ
వేగి, ఇదల్ల ఇద్దుద్ద నివ్వుకి మంకాగిదిర, ర
ఏరూ మనికందిలి, నివ్వ ఆచోగీ ఎన్నుక్క
హోరటునిండ తమ్మనోందిగే హోగె